

ויזרע יצחק

י"ם	ת"א	ב"ש	חיפה	פרשת "מקץ" הפטרה: "ויעש חירום" ב' טבת תש"ע	יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
16:23	16:19	16:11	16:16		
17:22	17:15	17:21	17:17		
17:57	17:52	17:54	17:50	כניסת השבת יציאת השבת רבנו תם	

הגיגים מפרשת השבוע

"ויהי מקץ עֲנִיתִים ימים" (בראשית מא' א)

במדרש נאמר שבשביל שביקש יוסף משר המשקים שתי פעמים להזכירו לפני פרעה "כי אם זכרתי, והזכרתיני", נענש להתעכב במאסר עוד שנתיים, אך לא ברורה סיבת העכוב של שנתיים דוקא, וצריך להבין לפי איזה חשבון נקבע עיכוב זה. אלא, שידוע ששיעור זכירה הוא י"ב חודש (ברכות נח:), כלומר, שבמשך י"ב חודש עדיין שולט באדם כח הזכירה, וכיון שביקש שתי פעמים בלשון זכירה נחשב לו כאלו בקשו לשני שיעורי זכירה, והיינו שישתדל לזכור זאת במשך שתי שנים (פעמיים י"ב חודש) ולכן נענש להתעכב במאסר שתי שנים, מדה כנגד מדה. וזהו ההסבר למצות הקריאה של פרשת "זכור את אשר עשה לך עמלק" כחייב מן התורה בכל שנה, ולא כמו קריאת שאר פרשיות התורה שהיא מדרבנן (תוספות ברכות יג.), כי הרי כתוב: "זכור את אשר עשה לך עמלק... לא תשכח", ומכיון ששיעור זכירה הוא י"ב חודש, ואחרי זמן ארוך יותר עלולים לשכוח את מעשה עמלק, ולעבור על "לא תשכח", לכן צריך לקרא את הפרשה הזו לפחות פעם אחת בכל י"ב חודש, וכך ישתמר הזכרון לי"ב חודש הבאים. (תוספת ברכה)

"ותאכלנה הפרות הרעות" (בראשית מא' ד)

הרמב"ן לומד שמזה שנאמר: "ותאכלנה הפרות הרעות" (בראשית מא' ד) סימן הוא שיאכלו שני הרעב את שנות השבע, ומזה למד יוסף שצריך לומר לפרעה "ויקבצו את כל אוכל השנים הטובות", כדי ש: "והיה האוכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב", לאחר שראה שהפרות והשבילים הטובות תבואנה אל קרב הרעות. וזו תשובה לכל המקשים על יוסף שאמר: "ועתה ירא פרעה" מדוע יעץ עצות למלך וכי ליועץ נתנוהו? הלא לפתור החלום קראוהו. על זה אומר הרמב"ן שזו אינה עצה מליבו של יוסף, אלא זהו חלק בלתי נפרד מהפתרון של החלום

"ויהן לו את אסנת בת פוטיפרע כהן און" (בראשית מא' ז)

מדוע בחר פרעה דווקא את בתו של פוטיפרע שתהיה אשתו של יוסף? הלא פוטיפרע (פוטיפר) הוא זה שהשליך את יוסף לבור? ה"משך חכמה" מסביר שפרעה נתן ליוסף דווקא "את אסנת בת פוטיפרע כהן און" מתוך הבנה שהם מכירים טוב את יוסף ויכולים להוציא לעז עליו ולבזותו בעיני המצרים, כי מי הם המכירים אותו יותר מאשר בית אדוניו? ומתוך כך גם עלולים לקנא ביוסף יותר משאר המצרים, ויכול דבר זה לגרום למרד במצרים. לכן דאג פרעה "לסנדל" את בית פוטיפר בזה שלקח את בת פוטיפר ליוסף לאשה כדי לסתום את פיהם, ועל מנת שיאהבו אותו.

"אבל אשמים אנונו על אוזינו אשר ראינו צרת נפשו בהתווננו אלינו ולא שמענו" (בראשית מב' כא)

וכי זה בלבד היה חטאם שלא ריחמו על אחיהם בהתחננו אליהם? מה עם המכירה עצמה זה אינו חטא בעיניהם? אלא, לאחר שראו בני יעקב שהובאו למשמר חשבו בדעתם בשל מה באה עליהם הרעה הזאת, וכאמת חשבו בתחילה את עוון המכירה פחטא שבגללו הובאו למשמר, אך כשבאו לתלות בחטא זה מצאו סתירה לדבר מכיון שראובן נתפס עמם במשמר, והרי, כידוע, ראובן לא היה עימם בעת המכירה, לכן הוכרחו לומר: "אבל אשמים אנחנו", כלומר, אם נאמר שהצרה באה בגלל מכירת יוסף יקשה לנו כי ראובן לא היה במכירה אם כן מדוע נענש? אם כך: "אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו" כשרצו לשלוח בו יד, ובדבר הזה היה ראובן שוה עמם שהרי הוא אמר "השליכו אותו אל הבור".

"וימצא הגביע באמתות בנימין" (בראשית מד' יב)

היו מביישים אותו והיו קורין לו גנב בר גנבתא, שכתוב "ותגנוב רחל את התרפים" (בראשית לא) ומכים אותו על כתפיו. ומכיון שהיו חושדים אותו ואין בו זכה ששרתה שכינה בחלקו. שכתוב "ובין כתפיו שכן" (דברים לג). (רבנו בחיי)

לעילוי נשמת שמעון בן חמו בר אסתר ז"ל נלב"ע יא' אדר תשס"ט

לעילוי נשמת ולנטינה טרגנו בת רוזה ז"ל נלב"ע ד' כסלו תש"ע

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

ת.נ.צ.ב.ה

אין לעיין בעלון בשעת התמלקה

לא לשמור על קדושת הגליון

"מארץ כנען לשבר אוכל" (בראשית מב' ז')

בשם "אוכל" נקראת כל התבואה שנתמרחת בכרי, ו"בר" הוא התבואה כשהיא בשבלים. וידועה ההלכה שתבואה שנתמרחת פטורה ממעשר ובפרט שהיתה של ארץ מצרים שהוא חוצה לארץ, אבל תבואת חוצה לארץ הבאה לארץ טרם שנתמרחת חייבת במעשרות. בני יעקב אמרו שבאו "לשבר אוכל", הכוונה שרצו לקנות "אוכל", דהיינו מה שכבר נתמרח ופטור ממעשרות. ואילו יוסף ציוה "וימלאו את כליהם בר" דהיינו מהתבואה שלא נתמרחת, כדי שיצטרכו להפריש מעשר ועל ידי כך יומעטו מזונותיהם ויצטרכו למהר ולשוב למצרים. ולכן אמר בפעם השנייה "מלא... האנשים אוכל", מכיון שתכנן להחזירם מן הדרך לא ראה צורך לשנות מכפי מה שבקשו. (משך חכמה)

הגיגים לחג החנוכה

"ויהי בוקר שנתים ימים ופרעה זולם" (בראשית מא' א')

חז"ל במדרש אומרים שהחרטומים הציעו פתרונות שונים לחלום, ז' בנות אתה מוליד, וז' בנות אתה קובר, ז' מדינות אתה כובש וכו', אך מדוע לא עלה על דעתם לפתור בעניין של רעב ושבע, שזה מרומז בשבלים ובפרות? אלא, שפתרון כזה של החלום הוא משונה מאוד לפי שהפרות הרעות והשבליים השדופות, שהן בבחינת "חלש" יבלעו את הפרות הטובות והשבוליים המלאות שהן בבחינת "חזק", דבר זה היה נגד השגתם שהחלש יגבר על החזק לפיכך התרחקו מהפתרון הזה, רק יוסף, כבן לעם ישראל למוד הסבל, היה מודע לאפשרות הזו של "מסרת גבורים ביד חלשים" שכאשר יש סיעתא דשמיא אין הגבולות החמריים מהיום הפרעה ולפיכך פתר את החלום כדבעי. (אמרי ישראל)

"וקבעו שמונת ימי זנוכה אלו בהלל ובהודאה" (על הניסים)

ידועה קושית ה"טורי זהב": מה ההבדל בין חג הפורים לחג החנוכה עד שחג פורים מצוין במשנה ושמחה ואילו חג החנוכה נחוג בהלל ובהודאה בלבד? מתרץ הרבי מאלכסנדר, שגזירת המן היתה מכוונת כנגד כל היהודים באופן שווה, הסכנה היתה לכולם באותה המידה, סכנה של "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים", לכן כאשר חוגגים את הנס, חוגגים זאת כל ישראל באותה המידה, במשנה ושמחה. לעומת זאת, גזירת היוונים היתה להעביר את היהודים על דתם, וגזירה זו אינה לכל ישראל באותה המידה, שכן מי שיותר מקפיד על שמירת מצוות, וחרד יותר, סבלו שונה ממי שאינו מקפיד על שמירת המצוות קלה כבחמורה, לפיכך, קבעו להזכיר את הנס בהלל והודאה, שזהו דבר שאינו שווה באותה המידה אצל כל ישראל, כל אחד מהלל ומודה לה' לפי מדרגתו בעבודת ה'.

"תנו רבנן: מאי זנוכה?" (שבת כא)

תחילה מפרטת הגמרא את כל הדינים הנוהגים בחנוכה: אילו שמנים ופתילות כשרים ואילו פסולים ואסור להשתמש בהם, כמה נרות יש להדליק וכיצד יש להדליקם ואימתי וכמה הם צריכים לדלוק, ורק לבסוף שואלת הגמרא: מאי חנוכה? והרי לאמתו של דבר צריכה היתה לשאול שאלה זו לפני כן, מיד בהתחלה, לפני פירוט הדינים? אלא דבר זה בא ללמדנו, השיב על כך רבי משה מקוברין, שיהודי חייב לקיים תחילה את המצוה, ואפילו אינו יודע ואינו מבין את טעמה ומשמעותה. על זה יש לו שהות להרבות מחשבה ולהעמיק חקר אחר כך, לאחר קיום המצוה.

"כף אוזת עשרה זהב בולאה קטרת" (במדבר ז' יד)

אומרים בשם הרבי מזדיטשוב שבפסוק מרומזים כל הלכות חנוכה: "כף" ראשי תיבות: כ' פ'חות - דהיינו שיש להניח את החנוכיה למטה מעשרים אמה. "אחת" ראשי תיבות: א' ח' ת'מנה - כלומר שההלכה כבית הלל שביום הראשון מדליק נר אחד ומוסיף והולך עד שביום השמיני מדליק שמונה נרות. "עשרה" ראשי תיבות: ע'ד ש'תכלה ר'גל ה'שוק - זהו משך זמן ההדלקה הדרוש. "זהב" ראשי תיבות: ז'מנו ב'ין ה'שמשות - הזמן ממנו מתחילה מצות ההדלקה. "מלאה" ראשי תיבות: מ'צותה ל'הדליק א'צל ה'פתח - מרמז על מקום הנחת החנוכיה. "קטרת" ראשי תיבות: ק'רוב ט'פח ר'וחב ת'דליק - מפרט את מקום הנחת החנוכיה בפתח.

"שיר ידידות" - שירת בקשות בנוסח מרוקו

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק בהדרכת בן חמו יוסף הי"ו

מקיימת שירת בקשות מידי ערב שבת בבתי כנסת בעיר בשעה 20:30

לכירור מיקום הבקשות או להזמנת הקבוצה אליכם: יוסף - 052-3268315 אבי - 054-6447141

לרפואת כל חולי עם ישראל ובכללם:

הרה"ג מרדכי צמח אליהו בר מזל טוב שליט"א

משה טויטו בר אסתר הי"ו

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח תפילין "יד יצחק"

ברשותנו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מוצ"ש 20:30 בית כנסת "תורת ישראל" קריית הרצוג ב"ב